

BELÜGYMINISZTERIUM

**BELSŐ BIZTONSÁGI ALAP
PÁLYÁZÓI TÁJÉKOZTATÓ NAP
2018. 07. 17.
Beszerzések előkészítése**

Az előkészítés során vizsgálandó főbb kérdések

- 1) Mi a beszerzés tárgya? (mit vesznek, mire kötnek szerződést?)
- 2) Van a beszerzés tárgyára vonatkozóan „speciális” jogszabály? (pl. 168/2004. Korm. r., 247/2014. Korm. r.)
- 3) Mennyi a beszerzés becsült értéke - a tervezett szerződés „egybeszámítással” érintett?
- 4) Milyen beszerzési szabályokat, eljárásrendet kell alkalmazni a szerződéskötés érdekében? (pl. Kbt., Vbt., „3 ajánlatos” beszerzés)
- 5) Mi a beszerzés tervezett időbeli ütemezése?
- 6) Potenciális ajánlattevők kerültek kiválasztásra?

A beszerzés tárgyának meghatározása

A leggyakoribb beszerzési tárgyak:

- árubeszerzés (forgalomképes és birtokba vehető ingó dolog)
- szolgáltatás megrendelése (valamely tevékenység megrendelése)
- építési beruházás

Tipikus hibák:

- Kutatási tevékenység elvégzése, melynek eredményét (tudományos mű) a kutató átadja az ajánlatkérőnek = árubeszerzés (hamis)
- Ha megbízási szerződést kötnek a saját dolgozójukkal, az olyan mint a saját teljesítés (hamis) → a megbízási jogviszony = szolgáltatás megrendelés

A beszerzés tárgyának meghatározása

Tipikus hibák:

- Téves megközelítés az, hogy a megbízási szerződés megkötése nem számít „beszerzésnek”.

Kbt. 9. § (8) bekezdés g) pont: *„E törvényt – ha a beszerzés tárgya szolgáltatás megrendelése – nem kell alkalmazni az alábbi esetekben: munkaviszony, közszolgálati, kormányzati szolgálati, állami szolgálati, vagy közalkalmazotti jogviszony, a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény szerinti ösztöndíjas foglalkoztatási jogviszony, az állami projektértékelői jogviszony, ügyészégi szolgálati jogviszony, bírói szolgálati jogviszony, igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszony, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonya, valamint a Magyar Honvédség hivatásos, szerződéses és önkéntes tartalékos állományának szolgálati viszonya”*

Nem tartozik a Kbt. 9. § (8) bekezdés g) pontjában meghatározott kivételi körbe, és ezáltal vizsgálendő a közbeszerzési (egybeszámítási) kötelezettség fennállása akkor, ha a munkavégzés a felek között létrejött megbízási jogviszony keretében történik. A megbízási szerződés abban az esetben sem tartozik a kivételi körbe, ha az magánszeméllyel kerül megkötésre.

A beszerzés tárgyára vonatkozó néhány „speciális” jogszabály

- 168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet a központosított közbeszerzési rendszerről, valamint a központi beszerző szervezet feladat- és hatásköréről
 - állami normatíva → 14/2012. (VI. 8.) NFM utasítás az országosan kiemelt termékekre vonatkozó állami normatívákról
 - központosított közbeszerzési portál és adatbázis: <http://www.kozbeszerzes.gov.hu>
 - A saját hatáskörben megvalósított beszerzés: 7 -10. § (! Igény bejelentési kötelezettség teljesítse)

Igények vizsgálata

Kiemelt termék-e? (168/2004. Korm. r., 14/2012. NFM utasítás)

Nem	Igen (fennáll az igény bejelentési kötelezettség a KEF felé a beszerzés értékére tekintet nélkül)			
általános szabályok szerinti beszerzés vagy közbeszerzés	Van-e hatályos keretmegállapodás?			
	Nincs	Van		
	általános szabályok szerinti beszerzés vagy közbeszerzés	Tanúsítványa?		
		még nincs	nem támogató tartalmú	támogató tartalmú
<u>hazai forrásra:</u> alkalmas <u>uniós forrásra:</u> korrekcióval járhat, saját felelősségre indítható meg	<u>hazai forrásra:</u> alkalmas <u>uniós forrásra:</u> korrekcióval jár, saját felelősségre indítható meg	<u>hazai és uniós forrásra is</u> alkalmas		

A beszerzés tárgyára vonatkozó néhány „speciális” jogszabály

- 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet a Nemzeti Kommunikációs Hivatalról és a kormányzati kommunikációs beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről
 - Tárgyi hatálya módosult: kommunikációs beszerzés, szponzoráció, rendezvényszervezés
 - Főbb adatszolgáltatások:
 - a) az éves összesített kommunikációs beszerzési és rendezvényszervezési terv, valamint a szponzorációs költségkeretterv készítése tárgyév március 31. napjáig,
 - b) a rendezvényszervezésre, kommunikációs beszerzésre, szponzorációra vonatkozó igény bejelentése az igény felmerülését követően 5 munkanapon belül,
 - c) a rendkívüli sürgősséget igénylő kommunikációs beszerzésre és rendezvényszervezésre vonatkozó igény bejelentése haladéktalanul,
 - d) a szerződés megküldése a Hivatal részére annak aláírásától számított 5 munkanapon belül,
 - e) a szerződés lényeges elemeire – különösen a beszerzés tartalmára és összegszerűségére – vonatkozó módosításának tervezete, a módosítás indokolása és az azt alátámasztó dokumentumok azok elkészítését követő 5 munkanapon belül.

A beszerzés tárgyára vonatkozó néhány „speciális” jogszabály

- 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet a Nemzeti Kommunikációs Hivatalról és a kormányzati kommunikációs beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről
 - A beszerzés megvalósítása kizárólag a Hivatal hozzájárulása esetén a hozzájárulás megadásától számított hat hónapon belül kezdhető meg. A Hivatal döntése hiányában, döntése ellenére vagy a hozzájárulás megadásától számított hat hónapon túl megkötött szerződés semmis.
 - <http://nkoh.kormany.hu/>
 - <https://kozbeszerzes.nkoh.gov.hu/>
 - Fenti honlapokon elérhető a Hivatal új útmutatója és a 247/2014. (X. 1.) Korm. rendelet egységes szerkezetben.

A beszerzés tárgyára vonatkozó néhány „speciális” jogszabály

- Kbt. 111. § j) pont: *”E törvényt nem kell alkalmazni az uniós értékatárt el nem érő fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított áruk vagy teljesített szolgáltatások, illetve építési beruházás beszerzésére.”*
 - 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről
 - 9/2011. (III. 23.) BM rendelet a büntetés-végrehajtási szervezet részéről a büntetés-végrehajtásért felelős miniszter vezetése, irányítása vagy felügyelete alá tartozó szervek irányában fennálló ellátási kötelezettségről, a fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított termékekről és szolgáltatásokról, azok átadás-átvételéről és az ellentételezés rendjéről

A beszerzés tárgyára vonatkozó néhány „speciális” jogszabály

- 2016. évi XXX. törvény a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről (Vbt.)
- 225/2016. (VII. 29.) Korm. rendelet az alapvető biztonsági érdeket érintő beszerzések Országgyűlés általi mentesítésének kezdeményezésére vonatkozó feltételekről és eljárásról, valamint az ilyen beszerzések megvalósításakor az ajánlatkérő által érvényesítendő követelményekről
- 492/2015. (XII. 30.) Korm. rendelet a minősített beszerzések Országgyűlés általi mentesítésének kezdeményezésére vonatkozó feltételekről és eljárásról, valamint az ilyen beszerzések megvalósításakor az ajánlatkérő által érvényesítendő követelményekről

Amennyiben a kedvezményezett a Vbt. szerinti beszerzési eljárást kíván megindítani, vagy a 492/2015. (XII. 30.) Korm. rendeletet vagy a 225/2016. (VII. 29.) Korm. rendeletet kíván igénybe venni, úgy ehhez **köteles a Felelős Hatóság támogathatósági nyilatkozatát előzetesen beszerezni**. A Felelős Hatóság állásfoglalása a védelmi és biztonsági tárgyú beszerzésekhez kapcsolódó egyes jogértelmezési kérdésekről és az előzetes támogathatósági nyilatkozatról elérhető itt:

<http://belugyialapok.hu/alapok/allasfoglalas-vedelmi-es-biztonsagi-targyu-beszerzesekhez-kapcsolodo-egy-es-jogertelmezési-kerdesekre>

A beszerzés becsült értéke

A becsült érték fogalma a Kbt. 16. § alapján

(1) A közbeszerzés becsült értékén a közbeszerzés megkezdésekor annak tárgyáért az adott piacon általában kért vagy kínált – általános forgalmi adó nélkül számított, a 17–20. §-ban foglaltakra tekintettel megállapított – teljes ellenszolgáltatást kell érteni. Opcionális részt tartalmazó ajánlatkérés esetén a teljes ellenszolgáltatásba az opcionális rész értékét is bele kell érteni.

(3) Ha az ajánlatkérő lehetővé teszi a részekre történő ajánlattételt, a közbeszerzés becsült értékébe minden rész értékét be kell számítani.

A részekre bontás tilalma a Kbt. 19. § (1)-(3) bekezdései alapján:

(1) Tilos a becsült érték meghatározásának módszerét e törvény megkerülése céljával megválasztani.

(2) Tilos a közbeszerzést oly módon részekre bontani, amely e törvény vagy e törvény szerinti uniós értékhatárt elérő vagy meghaladó becsült értékű beszerzésekre vonatkozó szabályai alkalmazásának megkerülésére vezet.

(3) Ha egy építési beruházás vagy ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatás megrendelés, illetve azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzése részekre bontva, több szerződés útján valósul meg, a közbeszerzés becsült értékének meghatározásához az összes rész értékét figyelembe kell venni. Szolgáltatás megrendelése esetében az ugyanazon közvetlen célra irányultság vizsgálatakor az egyes szolgáltatások műszaki és gazdasági funkcionális egységét kell alapul venni.

A beszerzés becsült értéke

Részekre bontás alatt azt kell érteni, amikor az ajánlatkérő egy egységes közbeszerzést több szerződéssel valósít meg úgy, hogy azok értékét külön-külön veszi figyelembe a becsült érték megállapításakor és ez által nem alkalmazza a Kbt.-t, vagy nem a magasabb érték szerint alkalmazandó eljárási szabályok szerint folytatja le az egyes közbeszerzési eljárásokat.

A részekre bontás tehát mindig a becsült érték számításával kapcsolatban elkövetett jogsértés. Egy közbeszerzést több szerződéssel, külön időpontokban megvalósítani nem jogsértő, csak abban az esetben, ha az ajánlatkérő a becsült érték számításánál ezen szerződések értékét nem adja össze.

A becsült érték meghatározása tekintetében segítséget nyújt:

- A Közbeszerzések Tanácsának útmutatója a becsült érték számítása, a részekre bontás tilalma és a beszerzési igények mesterséges egyesítése tárgyában. (2017. 06. 09.)
- A Közbeszerzési Hatóság – Miniszterelnökség – EUTAF - Megyei Jogú Városok Szövetsége közös PÉLDATÁRA a Kbt. 19. § (2)-(3) bekezdése szerinti részekre bontás tilalmával kapcsolatosan

Mindkettőt lásd: <http://kozbeszerzes.hu/kozbeszerzes-z/magyar-jogi-hatter/kozbeszerzesi-hatosag-utmutatoi/kozbeszerzesek-tanacsanak-utmutatoja-becsult-ertek-szamitasa-reszekre-bontas-tilalma-es-beszerzesi-igenyek-mesterseges-egyesitese-targyaban>

A beszerzés becsült értéke

Közbeszerzési eljárások esetén a becsült érték meghatározásának módszereit és dokumentálási kötelezettségét a Kbt. 28. § (2) bekezdése tartalmazza. Itt fontos kiemelni, hogy kedvezményezett a vizsgálat során kizárólag objektív alapú módszereket alkalmazhat. Ilyen módszerek különösen:

- a) a beszerzés tárgyára vonatkozó indikatív ajánlatok bekérése,
- b) a beszerzés tárgyára vonatkozó, arra szakosodott szervezetek által végzett piackutatás,
- c) igazságügyi szakértő igénybe vétele,
- d) szakmai kamarák által ajánlott díjszabások,
- e) szakmai kamarák által előállított és karbantartott, megvalósítási értéken alapuló, részletes építési adatbázis,
- f) a Közbeszerzési Hatóság által kiadott árstatisztika,
- g) az ajánlatkérő korábbi, hasonló tárgyra irányuló szerződéseinek elemzése.

Fontos tudni, hogy a Kbt. fentiekén túl nem határoz meg részletszabályokat, azaz a rendelkezésre álló alapadatokból ajánlatkérő határozza meg az általa meghatározott számítási módszerrel a közbeszerzés becsült értékét.

A becsült érték meghatározása

Közbeszerzési eljárások esetén a becsült érték meghatározására szolgáló nyilatkozat főbb tartalma:

- Ajánlatkérő neve
- Közbeszerzés tárgya
- Közbeszerzési eljárás tárgya
- Közbeszerzés önmagában vett becsült értéke (nettó Ft)
- A becsült érték meghatározásnak módszere, illetve a vizsgálat részletes eredménye

Megnevezés	Ajánlattevő 1	AT 2	AT 3	Átlagár	Menny.	Becsült érték
jármű „A”	5.000.000,-	5.200.000,-	5.400.000,-	5.200.000,-	3 db	15.600.000,-
jármű „B”	7.400.000,-	7.000.000,-	7.200.000,-	7.200.000,-	2 db	14.400.000,-
jármű „C”	8.900.000,-	9.500.000,-	9.200.000,-	9.200.000,-	1 db	9.200.000,-
Becsült érték összesen:						39.200.000,-

- A tárgyi beszerzés tekintetében – a Kbt. 19. § (3) bekezdés alapján – fennáll-e más szerződéssel az ún. egybeszámítási kötelezettség.
- A közbeszerzés egybeszámított becsült értéke.
- Részajánlattételi lehetőség biztosítása esetén a becsült értéket részenként is meg kell határozni.

A beszerzés becsült értéke

A beszerzés becsült értékének előzetes meghatározása nem csak a közbeszerzéseknél fontos, valamennyi beszerzés előtt vizsgálni szükséges az alkalmazandó eljárásrend megfelelő meghatározása érdekében.

- A Kbt. és a Vbt. hatálya alá tartozó eljárások esetén a (köz)beszerzés megkezdése előtt a törvényekben rögzített módon kell a becsült értéket az eljárás előkészítése során meghatározni. A becsült értékre tekintettel kell nemzeti vagy uniós eljárásrendet alkalmazni.
- Egyéb eljárások esetén is figyelembe kell venni a Kbt.-ben rögzített, részekre bontás tilalmára vonatkozó szabályokat, és az így meghatározott becsült érték alapján kell a
 - nettó 1.000.000. forintot elérő, vagy azt meghaladó;
 - nettó 1.000.000 forint alatti, de nettó 100.000 forintot elérő; valamint
 - nettó 100.000 forint alattiértékű beszerzésekre irányadó szabályok szerint igazolni a piaci árat.

Piaci árak való megfelelés igazolása

T 1

Igazoló dokumentum főszabály szerint maga a beszerzési eljárás dokumentuma.

1. A Kbt. és Vbt. szerinti eljárásban a hivatkozott törvények által szabályozott beszerzési eljárás dokumentumai.
2. Egyébként, ha a részekre bontás tilalmára tekintettel meghatározott beszerzési érték:

100.000.- Ft alatti	100.000.- Ft ≤ és < 1.000.000.- Ft	1.000.000.- Ft ≤ és < közbeszerzési értékhatár
nem szükséges írásbeli ajánlat	1 írásbeli ajánlat <i>Kivételek:</i> A nyílt kereskedelmi forgalomban kapható eszközök → árlista/honlap	3 írásbeli ajánlat bekérése, amelyből legalább 2 érvényes <i>Kivételek:</i> 459/2016. (XII.23.) Korm. rendeletben - ilyenkor 1 ajánlat is elegendő. De: A Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti rendeletek alapján folytatott beszerzési eljárások esetén ez a kivétel nem alkalmazható.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Közbeszerzési kötelezettség hiányában a **nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén** a piaci árnak való megfelelés igazolására a kedvezményezettnek legalább három, független gazdasági szereplőtől (potenciális ajánlattevőtől) kell írásos ajánlatot bekérnie.

- Az ajánlatok nem lehetnek a szerződéskötés időpontjához képest hat hónapnál régebbiek.
- A nyertes ajánlattevő kiválasztása során a kedvezményezettnek a versenyt és a költséghatékonysági szempontokat megfelelően biztosítania kell.
- Az értékeléshez legalább kettő érvényes ajánlat meglétére van szükség.
- A beérkezett ajánlatok alapján azt a gazdasági szereplőt kell nyertesnek nyilvánítani, aki az eljárást megindító felhívásban feltüntetett értékelési szempont szerint a legkedvezőbb érvényes ajánlatot nyújtotta be.
- Előfordulhat, hogy eredménytelen az eljárás (pl. nem érkezik be ajánlat, vagy csak 1 érvényes ajánlat érkezik be). Ebben az esetben az ajánlattevők értesítése és új eljárás lefolytatása szükséges. Ha az eljárás azért eredménytelen, mert csak 1 érvényes ajánlat érkezik be, akkor a Felelős Hatóság által elvárt két érvényes ajánlat az eredeti és a megismételt eljárással (azaz két körben) együttesen is megszerezhető, azzal, hogy írásban kell dokumentálni annak tényét, hogy az első eljárásban érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevő az ajánlatát a második eljárás során is fenntartja vagy új ajánlatot ad.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

- A piaci ár alátámasztásaként nem fogadható el nem valódi verseny eredményeként született ajánlat, amely esetében pl. az ajánlattevő és a kedvezményezett, valamint azok tagjai között függőségi viszony áll fent (például rokoni kapcsolat mutatható ki az ajánlatkérő és az ajánlattevő között, tulajdonosi viszonyok összefonódása) vagy nem potenciális ajánlattevőktől kér a kedvezményezett ajánlatot.
- Potenciális ajánlattevőnek a beszerzés tárgya szerinti eljárások rendszeres résztvevője, illetve ennek megfelelő tevékenységi körökkel rendelkező, vagy a beszerzés tárgyához fűződő általános gazdasági érdekeltséggel, a gazdasági szereplői minőséggel bíró ajánlattevő minősül.
- Az esélyegyenlőség keretében az eljárásban való részvétel lehetőségét, az egyes eljárási cselekmények gyakorlását azonos módon kell biztosítani az ajánlattevők számára, az egyenlő elbánás keretében pedig azonos tényállás mellett, azonos eljárási cselekményekre és döntésekre kerülhet sor a kedvezményezett részéről. A kedvezményezett ezen uniós alapelvek betartása során jóhiszeműen és tisztességesen köteles eljárni.
- Az egyes eljárási cselekményeknek dokumentáltan kell történnie, oly módon, hogy azok rekonstruálhatósága a későbbiekben is biztosított legyen.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Az ajánlatkérésnek tartalmaznia kell:

- a beszerzés pontos tárgyát és mennyiségét olyan részletességgel, hogy arra egyértelmű és összehasonlítható ajánlatok érkezzenek;
- az értékelés szempontját, szükség esetén pedig (ha nem az ár az egyedüli értékelési szempont) az értékelés objektív módszerét;
- a teljesítés tervezett határidejét;
- a finanszírozási feltételeket;
- illetve (amennyiben az releváns) az alkalmassági kritériumokat, és azok igazolásának módját.

Amennyiben külön részletes feladatleírás elkészítésére is sor kerül, azt az ajánlatkérés mellékletévé kell tenni. Ezen előírások a felhívás honlapon történő közzététele esetén is alkalmazandóak.

A kedvezményezettnek különös figyelmet kell fordítania arra, hogy az ajánlatkérésében csak olyan részletességgel írhatja elő a beszerzés tárgyának elvárt műszaki paramétereit, amely a beszerzéssel megvalósítani kívánt cél érdekében valóban indokolt. A beszerzés célja tekintetében irreleváns műszaki előírások szükségtelenül korlátozzák a potenciális ajánlattevők közötti versenyt.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Az ajánlatkérés dokumentuma

- faxon,
- elektronikus formában (e-mailben), vagy
- levélben is kiküldhető.

Az ajánlattételre felkért gazdasági szereplők részére egyidejűleg kerüljön megküldésre az ajánlatkérés, és mindenkinek azonos ajánlattételi határidőt kell szabni, biztosítva ezzel az esélyegyenlőséget, egyenlő elbánást és a versenyt.

Az ajánlattételi szakaszban beérkező kérdésekre a választ valamennyi gazdasági szereplőnek külön-külön, de egyidejűleg kell megküldeni a kérdező megnevezése nélkül.

Az ajánlatkéréseket és az ajánlatok beérkezését is megfelelően dokumentálni (postai feladás bélyegzője/faxjelentés/érkeztetés/iktatás) szükséges, amely a helyszíni ellenőrzések során ellenőrzésre kerül.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Bírálat, értékelés és döntés, valamint annak dokumentálása

- A beszerzés tárgyára tekintettel célszerű lehet több – például pénzügyi szakértelemmel, beszerzés tárgya szerinti szakértelemmel rendelkező – személy bevonása az ajánlatok bírálatába, értékelésébe. Az ajánlatkérőnek biztosítania kell a bírálat és értékelés során az összeférhetetlenségi szabályok tiszteletben tartását (az összeférhetetlenségről nyilatkozni szükséges).
- A bírálat és értékelés során az ajánlatkérő a folyamatot jegyzőkönyvben/ emlékeztetőben rögzíti, amelyet a résztvevő bizottsági tagok aláírnak. A jegyzőkönyvnek/ emlékeztetőnek tartalmaznia kell legalább az alábbi adatokat:
 - nyertes ajánlat kiválasztásának alapját képező értékelési szempontot,
 - az ajánlattevők által megajánlott elemet,
 - a értékelés (pontszámítás) módszerét (súlyozás),
 - az érvényes és érvénytelen ajánlatokat valamint az érvényesség/érvénytelenség indoklását,
 - továbbá az eljárás eredményét,
 - és a nyertes ajánlat megnevezését.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

A nyertes ajánlat kiválasztása:

- Amennyiben a kedvezményezett kizárólag a legalacsonyabb ár szempontja alapján kíván dönteni a beérkezett érvényes ajánlatok között, úgy az értékelési szempont objektivitását szükségtelen további indokokkal alátámasztani.
- Amennyiben nem a legalacsonyabb árat, hanem a legjobb ár-érték arányt tartalmazó érvényes ajánlat kerül kiválasztásra, úgy a kedvezményezettnek ki kell dolgoznia, és már az ajánlatkérésben rögzítenie kell a kiválasztás objektív módszertanát.

Kiértésítés

- A kedvezményezettnek egyidejűleg tájékoztatnia kell minden ajánlattevőt az eljárás eredményéről (részletes indoklás nem szükséges, elegendő jelezni, hogy nyert/nem nyert).

Írásbeliség

- A kedvezményezett a **százezer forint értékhatárt elérő, vagy meghaladó értékű áru beszerzésére vagy szolgáltatás megrendelésére irányuló szerződést kizárólag írásban köthet.** Ebből a szempontból írásban kötött szerződésnek minősül az elküldött és visszaigazolt megrendelés is. Az írásbeli alak megsértésével kötött szerződés teljesítése érdekében történt kifizetés összege a támogatott tevékenység költségei között nem vehető figyelembe.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Kivételekre vonatkozó szabályok:

Kbt. 4. § (3) bekezdés: „A 195. § (1) bekezdésében meghatározott ajánlatkérők az egymillió forintot elérő, de a 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti nemzeti értékhatárokat el nem érő értékű, a 8. § (2)–(6) bekezdése szerinti szerződéseik megkötését megelőzően is kötelesek – az e törvény végrehajtási rendeletében foglaltak szerint, az ott meghatározott kivételekkel – legalább három ajánlatot bekérni. Ezekre a beszerzésekre e törvény rendelkezéseit kizárólag annyiban kell alkalmazni, amennyiben e törvény végrehajtási rendelete azt előírja.”

A kedvezményezett nem köteles legalább három ajánlatot bekérni a közbeszerzési értékhatárok alatti értékű beszerzések megvalósításával és ellenőrzésével kapcsolatos szabályokról szóló 459/2016. (XII.23.) Korm. rendeletben is nevesített esetekben – ide nem értve a Kbt. 9. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti eseteket – , ugyanakkor a támogatás felhasználásának ellenőrzése érdekében, az uniós elvekkel összhangban – különösen, de nem kizárólagosan a költséghatékonyságra – a Kedvezményezett kötelezettsége a piaci ár igazolása és felelőssége, hogy az megfelelő legyen. A piaci ár alátámasztása során részletesen kell bemutatni azokat az objektív körülményeket, azaz a beszerzés tárgya természetéből következő sajátosságokat, amelyek alapján nem köteles a három árajánlat bekérésére (a kivételi körbe tartozás igazolása). Lényeges, hogy a kedvezményezett által megjelölt sajátosságnak vagy szempontoknak a beszerzés tárgyának teljes köre vonatkozásában, és minden kétséget kizáróan fenn kell állnia.

A kivételeket a Beszerzési Segédlet is felsorolja.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Gyakori kivételek:

A) A beszerzés tárgya a Kbt.-ben meghatározott kivételek körébe tartozik [Kbt. 9–14. §, 111. §], ide nem értve a Kbt. 9.§ (1) bekezdés a) és b) pontja szerinti beszerzéseket.

Kbt. 9. § szerinti kivételek például:

- Kbt. 9. § (8) bekezdés g) pont: munkaviszony, közszolgálati, kormányzati szolgálati, állami szolgálati, vagy közalkalmazotti jogviszony, hivatásos szolgálati jogviszony.
- Kbt. 9. § (8) bekezdés k) pont: ha a szolgáltatást az 5. § (1) bekezdése szerinti ajánlatkérő vagy az említett ajánlatkérők társulása jogszabályban vagy hatósági határozatban – az EUMSZ-szel összhangban – meghatározott kizárólagos jog alapján nyújtja.

Kbt. 111. § szerinti kivételek például:

- Kbt. 111. § c) pont: a 3. melléklet szerinti szállodai és éttermi szolgáltatások, a 79995000-5-től 79995200-7-ig tartó CPV kódok által meghatározott könyvtárkezelési szolgáltatások, a 92000000-1-től 92700000-8-ig tartó CPV kódok által meghatározott, a pihenés, kultúra és sport területén nyújtott szolgáltatások, valamint a jogi szolgáltatásokra.
- Kbt. 111. § d) pont: a 3. melléklet szerinti bármely szolgáltatás, ha annak becsült értéke a tizennyolcmillió forintot nem éri el.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft feletti értékű beszerzés esetén

Gyakori kivételek:

Kbt. 111. § szerinti kivételek például:

- Kbt. 111. § h) pont: felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói tevékenység igénybevétele.
- Kbt. 111. § j) pont: fogvatartottak kötelező foglalkoztatása keretében előállított áruk vagy teljesített szolgáltatások, illetve építési beruházás beszerzése. (Lásd még 44/2011. (III. 23.) Korm. rendelet; 9/2011. (III. 23.) BM rendelet)

B) A szerződés tárgya közüzemi szolgáltatások (különösen víz, gáz, villamos energia, hőenergia), vagy internet szolgáltatás megrendelése.

C) Az ajánlatkérő piackutatás eredményeképpen igazolható módon meggyőződött arról, hogy az adott piacon háromnál kevesebb gazdasági szereplő lelhető fel, így potenciális versenyhelyzet nincs az adott beszerzési tárgy tekintetében.

D) A fizetési kötelezettség előzetesen meghirdetett tanfolyamra, képzésre, konferenciára történő jelentkezéssel kapcsolatos.

E) A szerződést külföldön kell megkötni vagy teljesíteni.

F) A szerződés tárgya repülőjegy vásárlása, illetve utasbiztosítási szolgáltatás megrendelése.

A piaci ár igazolása nettó 1 000 000 Ft alatti és nettó 100 000 Ft alatti beszerzések esetén

A piaci ár igazolása

- A nettó 1 000 000 Ft alatti beszerzés esetén elegendő csupán egy ajánlat bekérése, amelyet a Felelős Hatóság részére be kell mutatni. A nyílt kereskedelmi forgalomban kapható eszközök beszerzése esetén az írásos ajánlat kiváltható a beszerzés időpontjában fél évnél nem régebbi árlista bemutatásával (pl. forgalmazó cégek honlapja).
- A nettó 100 000 Ft értéket el nem érő értékű beszerzéseket illetően nem szükséges írásbeli ajánlatot bekérnie.
- A kedvezményezett a beszerzés értékének – így az alkalmazandó kiválasztási eljárás – meghatározása során minden esetben köteles a részekre bontás tilalmára tekintettel eljárni.
- Amennyiben az ajánlatok a piaci ár igazolására alkalmatlanok (különösen: nem összehasonlíthatóak, nem azonos tárgyúak, nem egymástól és a kedvezményezettől/ajánlatkérőtől független gazdasági szereplőktől származnak, a tényleges piaci árat bizonyíthatóan jelentősen meghaladják), a beszerzés során felmerült költségek a projekt terhére nem elszámolhatóak.
- A beszerzésekre vonatkozóan feltárt szabálytalanságok eredményeként a Felelős Hatóság el nem számolhatónak nyilváníthat a projektben tervezett költségeket, illetve a már kifizetett költségek egy részének, vagy egészének visszafizetését írhatja elő.

A beszerzés időbeli ütemezésének megtervezése

A közbeszerzések, valamint védelmi és biztonsági beszerzések tervezésekor fokozott figyelmet kell fordítani a törvények által meghatározott eljárási határidőkre, de egyéb eljárásoknál is kalkulálni szükséges az alábbiakkal:

- Előkészítés
- Ajánlattételi határidő, adott esetben annak meghosszabbítása
- Ajánlatok elbírálása
- Szerződéskötési moratórium /szerződés aláírásával kapcsolatos adminisztráció / szerződés hatályba léptetéséhez kötött felfüggesztő feltételek
- Szerződés teljesítésének időtartama, „üzembe helyezés”
- Kalkulálni szükséges továbbá a Felelős Hatóság által végzett ellenőrzések időtartamával is.

A beszerzés időbeli ütemezésének megtervezése

Előkészítés

- igényre vonatkozó műszaki leírás (legyen összhangban a Támogatási Szerződéssel)
- szerződéstervezet / megrendelés tervezet
- ajánlatkérés / ajánlattételi felhívás
- nyilatkozatminták
- beszerzés megindításához szükséges egyéb engedélyek beszerzése (pl. igénybejelentés a 168/2004. Korm. r., vagy 247/2014. Korm. r. alapján; támogathatósági nyilatkozat)
- Felelős Hatóság által végzett előzetes ellenőrzés Kbt., Vbt, 492/2015. Korm. r. vagy 225/2016. Korm. r. alapján lefolytatott beszerzéseknél. (ÁSZF. 20.2.3. pontja szerint 15 nap. Ha az FH a dokumentumok átdolgozását, és azok visszamutatását kéri, újabb 15 nap. A határidők hiánypótlás elrendelése esetén felfüggesztésre kerülnek.) → **Amennyiben a Kedvezményezett nem veszi figyelembe a Felelős Hatóság véleményét, és eltérő álláspontját illetően nem rendelkezik a Felelős Hatóság egyetértésével, a Felelős Hatóság szabálytalansági eljárást folytathat le.**

A beszerzés időbeli ütemezésének megtervezése

Ajánlattételi határidő, adott esetben annak meghosszabbítása

- Hirdetmény feladása → hirdetményellenőrzés → hiánypótlási felhívás / hiánypótlás teljesítése / ellenőrzési díj megfizetése → hirdetmény közzététele
- Kbt. 81. § (7) bekezdés: uniós nyílt eljárásnál min. 30 nap
- A műszaki leírás nem megfelelő meghatározása → kiegészítő tájékoztatás kérések a gazdasági szereplőktől → válaszok megadásának időtartama
- Dokumentumok módosítás, határidők meghosszabbítása

Fontos, hogy a Támogatási Szerződéssel jóváhagyott a kiegészítő tájékoztatások / módosítások során ne változzanak, mert akkor az FH felé módosítási kérelmet kell benyújtani.

A beszerzés időbeli ütemezésének megtervezése

Ajánlatok elbírálása

- Az ajánlattételi határidő lejártától az eredményhirdetésig tart.
- Kbt. 81. § (11) bekezdés és 70. § (2) bekezdések alapján folyamatba épített ellenőrzéskor max. 120 nap.
- Fontos kalkulálni az egyes eljárási cselekmények időigényével:
 - Pl.: dokumentumok vizsgálata, jegyzőkönyvek összeállítása, hiánypótlási felhívás, felvilágosítás kérés, számítási hiba javítása, árindokolás kérés, kiegészítő árindokolás kérés, alkalmasság és kizáró okok fenn nem állásának igazolása. (D.333/9/2016. Ajánlatkérő nem fejezte be a bírálatot 120 napon belül, és 120 nap után hirdetett eredményt → 200.000 Ft bírság.
D.180/17/2018. Ajánlatkérő 2 munkanapot adott a hiánypótlás teljesítésére → 1.000.000 Ft bírság)
 - Továbbá: Felelős Hatóság által lefolytatott, döntés kihirdetése előtti ellenőrzés (10 munkanap, hiánypótlás / tisztázó kérdés elrendelésekor a határidő felfüggesztésre kerül)

A beszerzés időbeli ütemezésének megtervezése

Szerződéskötési moratórium /szerződés aláírásával kapcsolatos adminisztráció / szerződés hatályba léptetéséhez kötött felfüggesztő feltételek

- Moratórium időtartama: 10 nap / 5 nap / 0 nap
- Ha a szerződés nem lép hatályba az aláírása napján, csak valamely felfüggesztő feltétel bekövetkezése esetén, úgy kalkulálni kell a „bekövetkezéshez” szükséges időtartammal is.

Szerződés teljesítésének időtartama, „üzembe helyezés”

- Az „eredményterméket” a projekt ideje alatt aktiválni is kell.
- Javasolt vizsgálni a részteljesítési, részszámlázási lehetőség biztosítását.

Potenciális ajánlattevők kiválasztása

Potenciális ajánlattevőnek a beszerzés tárgya szerinti eljárások rendszeres résztvevője, illetve ennek megfelelő tevékenységi körökkel rendelkező, vagy a beszerzés tárgyához fűződő általános gazdasági érdekeltséggel, a gazdasági szereplői minőséggel bíró ajánlattevő minősül.

Ajánlatkérő feladata és felelőssége a szerződés teljesítésére alkalmas gazdasági szereplők kiválasztása, és a kiválasztás okának dokumentálása már a beszerzés megkezdése előtt.

- kizáró okok fenn nem állásának ellenőrzése
- gazdasági és pénzügyi alkalmasság vizsgálata (pl. adózott eredmény / árbevétel vizsgálata <http://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kezdolap>)
- műszaki és szakmai alkalmasság vizsgálata (pl. honlapján referenciák vizsgálata, hasonló tárgyú eljárásokban való részvétel - Közbeszerzési Értesítő)
- nyilvántartásban való szereplés, mint alkalmasság vizsgálata

Tipikus hibák, gyakori problémák

Potenciális ajánlattevők kiválasztása

- Ajánlatkérő nem vizsgálja meg, hogy az ajánlattételre felkérni kívánt cég milyen tevékenységet folytat (pl. cégjegyzék; NAV adatbázis – tevékenység lekérdezés; cég honlapja).
- Az ajánlatkérő álláspontja szerint a saját munkatársai „kizárólagos szakértelemmel” rendelkeznek a beszerzési tárgyában, ezért piaci verseny helyett a saját munkavállalóitól kér ajánlatot, és velük köt megbízási szerződést.
- Fenti esetben nincs kellő körültekintéssel alkalmazva és dokumentálva az összeférhetlenségi szabályok betartása.
- Nem egyértelmű az ajánlatkérésből, hogy egy természetes személytől vagy egy cégtől kérnek ajánlatot. A beérkezett ajánlatok bírálata és a szerződéskötés során is egymásnak ellentmondó adatokat tartalmaznak a dokumentumok (pl. nem állapítható meg, hogy a személyek a cégek nevében tettek-e ajánlatot).

Tipikus hibák, gyakori problémák

Az árajánlat kérés tartalma:

- Az ajánlatkérés nem tartalmazza az értékelési szempontot.
- Ajánlatkérő az ajánlati ár mellett további (minőségi) értékelési szempontokat is meghatároz, de nem rögzíti, hogy ezek közül melyik milyen súllyal lesz figyelembe véve, és mi a pontkiosztás során a pontszámítás módszertana. Pl: Meg kell határozni, hogy az értékelés során milyen alsó és felső határ között kerülnek kiosztásra a pontok (pl. 0-10 pont); meg kell határozni mindegyik értékelési szempont esetében hogyan, milyen módszer alapján kerülnek kiosztásra a pontok (mi alapján kap valaki pl. 0; 5; vagy 10 pontot) ; valamint hogy az egyes értékelési szempontokhoz milyen súlyszám kapcsolódik (melyik szempont milyen fontossággal bír az ajánlatkérő számára).
- Az ajánlatkérésben egymásnak ellentmondó információk szerepelnek.
- Az ajánlatkérés egyes tartalmi elemei nem egyértelműek
 - pl. a beszerzés tárgya oktatás, de nem kerül rögzítésre, hogy ajánlatkérő „óra” alatt 60 perces órát, vagy 45 perces tanórát ért;
 - pl. a beszerzés tárgya többféle feladat ellátása, de nem került rögzítése, hogy egy ajánlattevő akár egy, vagy több feladatra is tehet-e árajánlatot, feladatonként (részenként) külön-külön, vagy csak akkor érvényes az ajánlat, ha valamennyi feladat teljesítését vállalja az ajánlattevő.

Tipikus hibák, gyakori problémák

Két érvényes ajánlat hiánya:

- Ajánlatkérő egy ajánlatkérésben többféle szolgáltatásra, tevékenység ellátására (pl. egy képzés többféle moduljának oktatására) kér ajánlatot oly módon, hogy biztosítja a részajánlattétel lehetőségét. Legalább három gazdasági szereplőnek megküldi ugyan az ajánlatkérést, de a több részre vonatkozó ajánlattételi lehetőség okán nem minden gazdasági szereplő tesz ajánlatot valamennyi részre. Ennek következtében nem áll rendelkezésre valamennyi rész esetében legalább két érvényes ajánlat.
- Három árajánlat beérkezett ugyan, de ebből kettő érvénytelen volt. Ajánlatkérő nem nyilvánította az eljárást eredménytelenné, hanem a harmadik, és egyben egyetlen érvényes ajánlatot benyújtó ajánlattevővel megkötötte a szerződést.

Tipikus hibák, gyakori problémák

A részekre bontás tilalmának („egybeszámítás szabályai”) helytelen értelmezése/alkalmazása

- A becsült érték meghatározása során az ajánlatkérő nem adja össze az ugyanazon közvetlen cél megvalósítására irányuló szolgáltatás megrendeléseit, illetve az azonos vagy hasonló felhasználásra szánt áruk beszerzésére irányuló szerződéseinek becsült értékét. Így a szerződések értéke külön-külön ugyan nettó 1 millió Ft alatti, de együttesen már 1 millió Ft feletti. Az együttes (egybeszámított) becsült érték figyelmen kívül hagyásával az egyes szerződések megkötéséhez csak 1-1 ajánlatot kér be, azaz a nettó 1 millió Ft alatti beszerzésekre vonatkozó „kevésbé szigorú” szabályt alkalmazza.
- Ajánlatkérő részekre történő ajánlattétel lehetőségének mellőzésével kíván szerződést kötni egy nyertes ajánlattevővel olyan összetett árubeszerzésre / szolgáltatásra, mely esetében a verseny szélesebb körű biztosítása okán a részajánlattétel biztosítása és a több szerződés lenne indokolt. (pl. nem jellemző, hogy egy ajánlattevő sporteszközöket, laptopokat és bútorokat is forgalmazna, így ezen eszközök beszerzése tekintetében indokolt a különböző gazdasági szereplői csoportoktól ajánlatot kérni, és külön-külön megkötni a szerződéseket).

Tipikus hibák, gyakori problémák

A dokumentálás hiányossága:

- Az ajánlatok kiküldését, és / vagy az eredmény kihirdetését igazoló dokumentum (pl e-mail üzenet, honlapon történő közzététel esetén a közzététel napjának igazolása) nem áll rendelkezésre, így a kiküldés / közzététel megtörténtét a kedvezményezett nem tudja igazolni.
- Az ajánlatokat papír alapon (nem e-mail vagy fax útján) nyújtották be, de azok beérkezését, kézhezvételét a kedvezményezett nem dokumentálta.
- A beérkezett ajánlatok elbírálását nem dokumentálják, vagy a jegyzőkönyv tartalma hiányos.
- A nem nyertes ajánlattevők kiértékelése csak telefonon keresztül történt meg.

Egyéb:

- Az ajánlatkérés kiküldése nem egyidőben történik, nem egyforma határidő áll az ajánlattevők rendelkezésére az ajánlatok összeállításához.
- Ajánlatkérő a támogatási szerződés hatályba lépése előtt megkötött szerződésével kívánja igazolni a piaci árat, de a szerződés megkötésére irányuló beszerzési eljárás lefolytatása nem fellel meg a 135/2015. Korm. r. és a kapcsolódó szabályozók előírásainak.

Köszönöm
megtisztelő figyelmüket!

Peremicki Mónika
Felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó